

P-06-1212 Deddf Mark Allen

Y Pwyllgor Deisebau | 29 Tachwedd 2021
Petitions Committee | 29 November 2021

Cyfeirnod: SR21/1044-12

Rhif y ddeiseb: P-06-1212

Teitl y ddeiseb: Deddf Mark Allen – rydym ni am weld gorsafoedd cortyn taflu o amgylch pob safle dŵr agored yng Nghymru

Geiriad y ddeiseb: Fe foddodd Mark Allen, oedd yn 18 oed, ar ôl neidio i mewn i gronfa rewlyd ar ddiwrnod poeth ym mis Mehefin 2018. Ym mis Mai 2019, fe fuom yn gwyllo 3 cortyn taflu'n cael eu gosod wrth y fan lle buodd farw. Gellid bod wedi achub Mark pe byddent yno'n barod.

Rydym ni, teulu a ffrindiau Mark, o'r farn y dylai fod yn gyfraith gwlad i osod cortynnau taflu fel y rheini a osodwyd lle bu farw Mark, mewn lleoedd dynodedig o amgylch pob cronfa ddŵr, llyn, camlas ac ati. Wrth siarad â phobl sy'n gweithio ym maes diogelwch dŵr, e.e. gwasanaethau tân ac ati, mae cortynnau o'r fath wedi achub llawer o fywydau. Rydym ni eisiau achub bywydau ac arbed pobl rhag gorfod dioddef y torcalon a'r trasiedi o golli rhywun y maen nhw'n garu yn bodd.

Helpwch ni i wneud gwahaniaeth cadarnhaol er cof am Mark.

Diolch i chi, teulu a ffrindiau Mark

1. Cefndir

Mae tua **400 o bobl yn boddi** o amgylch y DU bob blwyddyn, ac mae 200 arall yn cyflawni hunanladdiad. I bobl rhwng 5 a 24 oed, boddi yw'r ail brif beth sy'n peri marwolaeth ddamweiniol.

Fe gafodd Diogelwch **Dŵr Cymru** ei sefydlu yn 2017 ac mae'n grŵp o 24 o gyrff cysylltiedig sy'n gweithio ar ddiogelwch dŵr, ac atal boddi yng Nghymru. Fe lansiodd **Strategaeth Atal Boddi** Cymru ym mis Rhagfyr 2020, ac mae'n tynnu sylw at y ffaith bod 45 o bobl, ar gyfartaledd, yn colli eu bywydau trwy foddii bob blwyddyn yng Nghymru. Fe wnaeth Lesley Griffiths AS – Gweinidog yr Amgylchedd, Ynni a Materion Gwledig ar y pryd – **nodi y bydd y strategaeth yn:**

...rhoi amlinelliad clir o sut byddwn yn gweithio mewn cydweithrediad â sefydliadau partner i ymgysylltu, addysgu a chodi ymwybyddiaeth o beryglon dŵr i'r cymunedau rydym yn eu gwasanaethu.

Fel perchennog-weithredwr cronfeydd dŵr yng Nghymru, mae **Dŵr Cymru** yn darparu gwybodaeth am **effeithiau angheuol posibl nofio heb awdurdod yn ei gronfeydd dŵr**. Mae'n tynnu sylw at beryglon, gyda'r canlynol yn eu plith:

- Mae **strwythurau concrit neu fetel sy'n gudd** o dan wyneb y dŵr yn gallu dechrau gweithio heb rybudd.
- Mae hyd yn oed y nofwyr cryfaf yn gallu mynd i drafferthion mawr yn y **cerrynt iasoer**.

'Sioc dŵr oer' yw'r **effaith ar y corff o fynd i mewn i ddŵr 15°C ac is** – gall arwain at foddii.

Defnyddio cortynnau taflu

Dyfais achub yw 'cortyn taflu' neu 'fag taflu'. Fel arfer, rhaff yw hon wedi'i gosod yn llac mewn bag a fydd yn ei rhyddhau wrth ei daflu. Yn ôl **Sefydliad Cenedlaethol Brenhinol y Badau Achub**, i rywun sydd wedi syrthio i'r dŵr **mae'r cortynnau hyn yn achubiaeth**.

Deiseb wedi'i hystyried gan Senedd y DU

Fe gafodd deiseb **Cyfraith Mark Allen** ei hystyried a'i chau ar 29 Medi 2021. Yn ei hymateb, amlygodd Llywodraeth y DU fel a ganlyn:

...where open access to water is encouraged for leisure purposes controls might, depending on the circumstances, include the provision of throwlines or other rescue devices, as part of a range of measures

Mynediad i ddyfroedd mewndirol at ddibenion hamdden

Mae Llywodraeth Cymru'n ystyried cyflwyno deddfwriaeth i ddarparu ar gyfer mynediad ehangach i gefn gwlad at ddibenion hamdden. Mae'n nodi fel a ganlyn:

Ar hyn o bryd, nid oes unrhyw hawliau cyhoeddus statudol cyffredinol mewn perthynas â mynediad i ddyfroedd mewndirol at ddibenion hamdden yng Nghymru, ac ychydig iawn o gyfraith gyffredin.

Mae wedi ffurfio Grŵp Cyngori ar Ddiwygio Mynediad i edrych yn fanwl ar nifer o'r cynigion Mynediad o fewn Rheoli Adnoddau Naturiol Cymru yn Gynaliadwy.

Mae'r Fforwm Mynediad Cenedlaethol i Gymru, yr Is-grŵp Mynediad at Ddŵr wedi'i sefydlu i roi blaenoriaeth i faterion dŵr mewndirol a thrin mynediad at ddŵr ar wahân.

Gofynnwyd i'r Fforwm Mynediad Cenedlaethol i Gymru adrodd ar ganlyniadau ei drafodaethau ar lefel is-grŵp, a'r casgliadau a'r argymhellion cysylltiedig erbyn mis Mawrth 2021.

Ni ellir dod o hyd i'r adroddiad hwn yn gyhoeddus, fodd bynnag mae crynodeb cyfarfod y Fforwm Mynediad Cenedlaethol i Gymru o 29 Mehefin yn nodi bod yr adroddiadau hyn yn cael eu hadolygu gyda'r Gweinidog ar hyn o bryd. At hynny, nodir fod 'cangen ddŵr' Llywodraeth Cymru'n gweithio i gwmpasu'r bwriad i ddechrau dynodi dyfroedd mewndirol Cymru at ddibenion hamdden.

2. Camau gan Lywodraeth Cymru

Mae'r Strategaeth Ddŵr i Gymru gan Lywodraeth Cymru'n tynnu sylw at yr angen i ddwyn diogelwch i ystyriaeth wrth "geisio gwireddu'r buddiannau y gall ein hadnoddau dŵr eu cynnig i greu swyddi a thwf gwyrdd ym maes twristiaeth a hamdden". At hynny, mae'n tynnu sylw at y risg bosibl o gronfeydd dŵr yng Nghymru, a'r angen am reolaeth effeithiol gan nodi y bydd Llywodraeth Cymru'n:

...gweithio gyda'r cwmnïau dŵr, perchnogion cronfeydd dŵr eraill ac ymatebwyr i sicrhau bod trefniadau cynllunio ar gyfer argyfwng yn eu lle i reoli'r risgiau hyn. Byddwn yn rhoi deddfwriaeth ychwanegol ar waith i sicrhau diogelwch cronfeydd dŵr yn y dyfodol yng Nghymru.

Mewn ymateb i'r ddeiseb hon mae Llywodraeth Cymru yn tynnu sylw at waith sy'n cael ei wneud gan ei phartneriaid cyflenwi, gan gynnwys ymgyrchoedd diogelwch cronfeydd dŵr cwmnïau dŵr, a'r Strategaeth Atal Boddi gan Ddiogelwch Dŵr Cymru (y manylir yn eu cylch uchod).

3. Camau gan Senedd Cymru

Yn ystod y Trydydd Cynulliad, ystyriwyd y mater o fynediad at ddŵr mewndirol gan y Pwyllgor Deisebau ar y pryd, a'r Pwyllgor Cynaliadwyedd.

Fe wnaeth Pwyllgor Deisebau'r Senedd flaenorol ystyried P-05-868 – Diogelwch Dŵr/Atal Boddi ac effeithiau Sioc Dŵr Oer i'w haddysgu ym mhob Ysgol yng Nghymru

Nid yw'n ymddangos bod y mater penodol o ran darparu cortynnau taflu wedi'i ystyried yn y Senedd cyn y ddeiseb hon.

Gwneir pob ymdrech i sicrhau bod y wybodaeth yn y papur briffio hwn yn gywir adeg ei gyhoeddi. Dylai darllenwyr fod yn ymwybodol nad yw'r papurau briffio hyn yn cael eu diweddarau o reidrwydd na'u diwygio fel arall i adlewyrchu newidiadau dilynol.